

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2020

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2020

RAPORT ANUAL

privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)

**„ABORDĂRI PREVIZIONALE A SPORIRII CALITĂȚII COMPETENȚELOR ÎN
ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR AGRAR ÎN BAZA PARTENERIATULUI CU MEDIUL DE
AFACERI” cu cifrul nr. 20.80009.0807.41**

Prioritatea Strategică: *Provocări societale*

Conducătorul proiectului

Prisăcaru Veronica

Directorul organizației

Volconovici Liviu

Președintele Senatului universitar

Volconovici Liviu

L.Ș.

Chișinău 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Evaluarea necesarului de competențe pe termen mediu și lung în corespundere cu tendințele evolutive ale producției vegetale și animale și identificarea direcțiilor de intervenție în programele de studii în vederea racordării competențelor la necesitățile identificate ale sectorului de producție

2. Obiectivele etapei anuale

1. Evaluarea tendințelor în producția vegetală și animală ca premisă pentru pronosticarea competențelor necesare viitorilor specialiști;
2. Evaluarea opiniilor reprezentanților mediului de afaceri cu referire la competențele necesare pe termen mediu și lung cu referire la programele de studii superioare de licență: *Agronomie; Selecția și genetica culturilor agricole; Protecția plantelor; Zootehnie; Siguranța produselor agroalimentare;*
3. Formularea și prezentarea recomandărilor cu referire la intervențiile în programele de studii în vederea racordării competențelor la necesitățile identificate ale domeniului pe termen mediu și lung.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

Stabilirea reprezentanților mediului de afaceri (manageri și specialiști ai întreprinderilor agricole) care vor fi antrenați în realizarea obiectivelor proiectului. Identificarea sistemului de indicatori care relevă tendințele din domeniul producției vegetale și animale.

Realizarea studiului tendințelor de dezvoltare a domeniului producției vegetale și animale.

Elaborarea, prezentarea în cadrul unor forumuri științifice și publicarea a două articole științifice în vederea relevării tendințelor producției vegetale și animaliere în Republica Moldova ca premise pentru pronosticul competențelor profesionale și transversale necesare viitorilor specialiști.

Elaborarea conținutului anchetelor și interviurilor, coordonarea acestora cu reprezentanții mediului de afaceri.

Identificarea respondenților pentru efectuarea sondajului de opinie (cel puțin 20 reprezentanți antrenați în producția vegetală și 20 antrenați în producția animală care se impun prin abordări inovative și performanțe înalte în activitatea practică).

Realizarea sondajului de opinie al reprezentanților mediului de afaceri.

Analiza rezultatelor obținute în sondajul de opinie; generalizarea rezultatelor prin corelarea doleanțelor respondenților cu tendințele evolutive ale domeniului; formularea concluziilor și recomandărilor cu privire la intervențiile în programele de studii în vederea racordării competențelor la necesitățile identificate ale domeniului pe termen mediu și lung, coordonarea acestora cu reprezentanții mediului de afaceri.

Organizarea atelierelor de lucru pentru fiecare componentă a domeniului (producția vegetală și producția animală) cu participarea reprezentanților mediului de afaceri, responsabililor de programe de studii, cadrelor didactico-științifice și studenților în vederea prezentării recomandărilor formulate în rezultatul cercetării.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

I. Identificarea reprezentanților mediului de afaceri în vederea conlucrării ulterioare în contextul obiectivelor asumate în proiect.

II. Precizarea indicatorilor care relevă tendințele din domeniul producției vegetale și animale ca bază pentru studiul sectorial.

III. Efectuarea unui studiu sectorial comprehensiv, fiind vizate tendințele de dezvoltare a producției vegetale și animaliere în Republica Moldova, precum și problemele aferente. Identificarea competențelor necesare de îmbunătățit în contextul problemelor sectoarelor. Elaborarea raportului analitic „Evaluarea tendințelor în producția agricolă ca premise pentru pronosticarea competențelor necesare viitorilor specialiști” (1,4 c.a.) cu următoarele componente:

Introducere

1. Analiza pieței muncii din mediul rural – „arena” unde se confruntă cererea și oferta de forță de muncă pentru sectorul agrar

2. Esența și semnificația analizei sectoriale ca instrument de raționalizare a ofertei educaționale

3. Incursiune în evoluția numărului de întreprinderi agricole și a personalului acestora

4. Tendințe cantitative și calitative în evoluția producției vegetale în Republica Moldova – premisă pentru pronosticarea competențelor necesare forței de muncă calificate

5. Tendințele în evoluția sectorului zootehnic

6. Analiza eficienței economice a producției agricole

7. Direcții de intervenție în programele de studii cu profil agrar în vederea racordării acestora la necesitățile sectorului

Concluzii și propuneri.

IV. Reflectarea tendințelor constatate în evoluția producției vegetale și animaliere ca premise pentru îmbunătățirea competențelor viitorilor specialiști - absolvenți ai programelor de studii superioare de licență cu profil agrar în două articole științifice înaintate spre publicare în revistele: „Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development” (București, USAMV) și „Economie și sociologie” (INCE).

V. Investigarea curriculum-ului programelor de studii superioare de licență *Agronomie, Selecția și genetica culturilor agricole, Protecția plantelor, Zootehnie, Siguranța produselor agroalimentare*, identificarea și sistematizarea competențelor oferite la etapa actuală în procesul educațional și a zonelor de intervenție în vederea îmbunătățirii acestora.

VI. Elaborarea anchetelor pentru sondajul de opinie al producătorilor în baza constatărilor făcute în cadrul analizei sectoriale.

VII. Realizarea sondajului de opinie a producătorilor în domeniile „Producția vegetală” (32 respondenți) și „Producția animalieră” (33 respondenți) în vederea identificării intervențiilor necesare în programele de studii superioare de licență vizate.

VIII. Totalizarea rezultatelor sondajului de opinie, formularea și prezentarea recomandărilor generale de îmbunătățire a programelor de studii de licență *Agronomie, Selecția*

și *genetica culturilor agricole, Protecția plantelor, Zootehnie, Siguranța produselor agroalimentare* prin intermediul **a două ateliere de lucru** organizate, distinct, cu departamentele responsabile de programele din producția vegetală și din producția animalieră.

IX. Precizarea intervențiilor concrete în programele de studii vizate în proiect prin conlucrarea cu responsabilii de programe și titularii de curs: au fost propuse modificări de ordin organizatoric, precum și îmbunătățiri ale programelor analitice ale unei serii de unități de curs, după cum urmează: Agronomie –9 unități de curs; Selecția și genetica culturilor agricole – 5 unități de curs; Protecția plantelor - 6 unități de curs; Zootehnie – 11 unități de curs; Siguranța produselor agroalimentare - 2 unități de curs.

X. Examinarea și aprobarea remaniierilor concrete în programele de studii de licență *Agronomie, Selecția și genetica culturilor agricole, Protecția plantelor, Zootehnie, Siguranța produselor agroalimentare* și stabilirea direcțiilor de îmbunătățire continuă a programelor respective prin intermediul **a două ateliere de lucru** organizate, distinct, cu departamentele responsabile de programele din producția vegetală și din producția animalieră.

5. Rezultatele obținute

[Analiza sectorială a producției vegetale și animaliere în Republica Moldova a permis de a deduce că](#) eficiența producției agricole depinde de o serie de măsuri complexe și variate de natură tehnologică, economico-financiară, organizatorică, managerială, legislativ-normativă etc. care, la rândul său, necesită o implicare activă și eficace a mai multor actori, o sinergie optimă a eforturilor. În acest context, sistemul educației profesionale cu profil agrar trebuie să-și recunoască rolul major de a contribui la performanța sectoarelor, prin oferirea de personal cu calificare corespunzătoare exigențelor actuale și viitoare ale acestora.

[Reieșind din problemele constatate în dezvoltarea sectorului producției vegetale, în rezultatul analizei sectoriale efectuate, prin aplicarea tehnicilor arborelui problemei și a arborelui obiectivelor, au fost identificate următoarele competențe pe care trebuie să se pună un accent mai mare în procesul de pregătire profesională:](#)

I. În domeniul tehnologiilor de producție aplicate:

- aplicarea tehnologiilor avansate de producție;
- raționalizarea tehnologiilor de producție în funcție de factorii naturali;
- argumentarea economico-ecologică a asolamentelor;

II. În domeniul inițierii și dezvoltării afacerilor (manageriale și antreprenoriale):

- argumentarea economică a structurii organizatorice a unităților economice;
- evaluarea și gestionarea riscurilor;
- aplicarea instrumentelor eficace de promovare a produselor;
- aplicarea instrumentelor de investigare a pieței;
- negocierea contractelor de vânzare-cumpărare;
- planificarea și gestionarea eficace a costurilor;
- elaborarea planurilor de afaceri;
- elaborarea și gestionarea proiectelor cu finanțare rambursabilă și nerambursabil;
- deținerea și aplicarea eficace a competențelor digitale.

Tendențele în evoluția sectorului producției animaliere în Republica Moldova, problemele aferente sectorului identificate în cadrul analizei sectoriale au permis de a identifica următoarele competențe care trebuie să fie formate la un nivel calitativ mai înalt la viitorii manageri și specialiști:

I. *În domeniul tehnologiilor de producție aplicate:*

- aplicarea tehnologiilor performante de producție;
- adaptarea tehnologiilor de producție la schimbările climatice și exigențele ecologice.

II. *În domeniul inițierii și dezvoltării afacerilor (manageriale și antreprenoriale):*

- evaluarea și gestionarea riscurilor;
- aplicarea instrumentelor eficiente de promovare a produselor;
- aplicarea instrumentelor de investigare a pieței;
- negocierea contractelor de vânzare-cumpărare;
- planificarea și gestionarea eficiente a costurilor;
- elaborarea planurilor de afaceri;
- elaborarea și gestionarea proiectelor cu finanțare rambursabilă și nerambursabilă;
- deținerea și aplicarea eficiente a competențelor digitale.

Prin evaluarea opiniei producătorilor (32 respondenți din producția vegetală și 33 din producția animalieră), s-a confirmat relevanța competențelor menționate supra. De asemenea, au fost obținute recomandări suplimentare de îmbunătățire a programelor de studii vizate în proiect (distinct pentru fiecare program), fiind precizate atât aspecte specifice tehnologiilor aplicare (acestea vizând competențele profesionale), cât și necesitatea îmbunătățirii unor competențe transversale, așa ca: utilizarea tehnologiilor informaționale; inovație în abordarea problemelor profesionale; responsabilitate și disciplină în raport cu atribuțiile de muncă.

În vederea implementării recomandărilor de îmbunătățire a programelor de studii de licență vizate: *Agronomie; Selecția și genetica culturilor agricole; Protecția plantelor; Zootehnie; Siguranța produselor agroalimentare*, au fost identificate și propuse trei categorii de acțiuni:

- intervenții în programele analitice ale unei serii de unități de curs aferente fiecărui program de studii prin raționalizarea obiectivelor curriculare, actualizarea conținutului de studiu prin includerea unor subiecte, respectiv, competențe suplimentare (inclusiv tehnologii avansate de producție; efectuarea unor remanieri în tehnologiile existente prin evidențierea unor aspecte noi; includerea unor lecții practice suplimentare etc.). Ca urmare, au fost elaborate propuneri de îmbunătățire a 9 unități de curs din cadrul programului „Agronomie”, 5 unități de curs din cadrul programului „Selecția și genetica culturilor agricole”, 6 unități de curs din cadrul programului „Protecția plantelor”, 11 unități de curs din cadrul programului „Zootehnie” și 2 unități de curs din cadrul programului „Siguranța produselor agroalimentare”;
- propunerea metodelor adecvate de predare-învățare-evaluare în vederea formării competențelor necesare sectoarelor (studii de caz; învățare problematizată; metoda proiectului etc.);

- propunerea unor intervenții cu caracter organizatoric în programele vizate (majorarea numărului de ore pentru stagiile de practică; revederea categoriei unor unități de curs prin transfer din unitate de curs opțională în unitate de curs obligatorie; revederea numărului de ore de studii pentru anumite unități de curs etc.).

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Articole în reviste științifice

1. PRISĂCARU, V., ȘEVCIUC, T., BALTAG, G. *Strengthening the skills of future specialists in accordance with the development trends of the animal husbandry sector in the Republic of Moldova.* Scientific Papers, Series „Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development”, Vol. 20, Issue 3, 2020, p. 489-497.

2. PRISĂCARU, V., ȘEVCIUC, T., BALTAG, G. *Strengthening the competences of future specialists in accordance with the development trends of crop production* (în curs de editare în revista „Economie și sociologie”, vol.2, 2020).

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

9. Materializarea rezultatelor obținute

10. Dificultățile în realizarea proiectului

Condițiile speciale de lucru impuse de criza pandemică au creat anumite dificultăți în procesul de comunicare cu reprezentanții mediului de afaceri. Astfel, a fost exclusă aproape totalmente comunicarea directă, fiind utilizată preponderent comunicarea la distanță cu aceștia.

Tot restricțiile impuse în legătura cu pandemia de COVID-19 au condus la anularea unor evenimente și foruri științifice la care se preconiza participarea cu comunicări științifice în contextul temei de cercetare. În virtutea acestei circumstanțe, materialele cercetărilor au fost prezentate spre publicare în două reviste științifice de profil, ambele de categoria B, inclusiv o revistă autohtonă și una de peste hotare.

11. Concluzii

Tendențele în evoluția producției vegetale și animaliere în Republica Moldova, multiplele probleme de natură tehnologică, naturală, economico-financiară, managerială etc. solicită o implicare activă a sistemului educației profesionale cu profil agrar prin pregătirea unor specialiști cu calificare corespunzătoare exigențelor actuale și viitoare ale sectoarelor nominalizate.

Problemele constatate în procesul analizei sectoriale și în rezultatul comunicării cu reprezentanții mediului de afaceri au permis de a identifica o serie de direcții de intervenție în programele de studii de licență *Agronomie, Selecția și genetica culturilor agricole, Protecția plantelor, Zootehnie, Siguranța produselor agroalimentare*, și anume:

- îmbunătățirea calității programelor analitice prin raționalizarea obiectivelor curriculare și actualizarea conținutului de studiu în conformitate cu exigențele sectoarelor (fiind vizate în total 33 unități de curs);
- utilizarea unor metode avansate de predare-învățare-evaluare apte să contribuie optim la atingerea obiectivelor curriculare prestabilite;
- ajustarea componentei temporare a programelor vizate în corespundere cu exigențele enunțate.

Rezultatele scontate ale îmbunătățirii programelor respective se vor regăsi în efecte imediate (sporirea productivității culturilor și animalelor, creșterea fertilității solului, raționalizarea proceselor de aprovizionare și desfacere, identificarea și atragerea resurselor de finanțare cu costuri minime, sporirea eficienței gestionării factorilor de producție etc.), acestea conducând la *efectul pe termen lung* de sporire a performanței producției agricole.

The problems revealed in the process of sectoral analysis as well as a result of communication with business representatives allowed to identify the following directions of intervention in undergraduate programs: *Agronomy, Selection and genetics of agricultural crops, Plant protection, Animal Husbandry, Safety of agri-food products*, and namely:

- improving the quality of analytical programs by streamlining the curricular objectives and updating the study content in compliance with the requirements of the sectors (targeting a total of 33 course units);
- the use of advanced teaching-learning-assessment methods able to optimally contribute to achieving the pre-established curricular objectives;
- adjustment of the temporary component of the programs concerned in accordance with the requirements set out.

The expected results of the improvement of these programs will be found in *immediate effects* (increasing crop and animal productivity, increasing soil fertility, streamlining supply and sales processes, identifying and attracting financing resources with minimal costs, increasing the efficiency of production factors` management, etc.), leading to *the long-term effect* of increasing the performance of agricultural production.

Conducătorul de proiect _____ / Prisăcaru Veronica

Data: _____

LȘ

Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare**Cifrul proiectului: 20.80009.0807.41**

Cheltuieli, mii lei						
Denumirea	Cod		Anul de gestiune			
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat	Executat	Sold
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	151,2		151,2	124,8	26,4
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	27,21		27,21	22,51	4,7
Prime de asigurare obligatorie de asistenta medicală achitate de angajator și angajați pe teritoriul țării	212210	6,8		6,8	5,6	1,2
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	7,29		7,29	0,0	7,29
Servicii editoriale	222910	6,0		6,0	2,0	4,0
Servicii de protocol	222920	5,0		5,0	5,0	0,0
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110	0,5		0,5	0,5	0,0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110	0,5		0,5	0,5	0,0
Total		204,5		204,5	160,91	43,59

Conducătorul organizației _____ / Volconovici Liviu

Contabil șef _____ / Bătrîn Rodica

Conducătorul de proiect _____ / Prisăcaru Veronica

Data: _____

LȘ

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.0807.41

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1	Prisăcaru Veronica	1964	Dr.	0,75	03.01.2020	
2	Șevciuc Tatiana	1983	Dr.	0,5	03.01.2020	
3	Baltag Grigore	1976	Dr.	0,25	03.01.2020	
4	Popescu Adrian	1988	-	0,25	03.01.2020	
5	Caradja Alina	1992	-	0,25	03.01.2020	

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	40%
---	-----

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	
--	--

Conducătorul organizației _____ / Volconovici Liviu

Contabil șef _____ / Bătrîn Rodica

Conducătorul de proiect _____ / Prisăcaru Veronica

Data: _____

LȘ